



Брюксел, 4 март 2016 г.
(OR. en)

6785/16

LIMITE

JAI 186
CFSP/PESC 180
COSI 34
COPS 66
ENFOPOL 60
COTER 24
SIRIS 36
FRONT 112
CATS 13
EDUC 75

БЕЛЕЖКА

От:	Координатора на ЕС за борбата с тероризма
До:	Съвета
Относно:	Актуално състояние на изпълнението във връзка с изявлението на членовете на Европейския съвет от 12 февруари 2015 г., заключенията на Съвета по ПВР от 20 ноември 2015 г. и заключенията на Европейския съвет от 18 декември 2015 г.

Настоящият доклад на координатора на ЕС за борбата с тероризма обхваща напредъка по всички мерки, набелязани в заключенията относно борбата с тероризма, които бяха одобрени от членовете на Европейския съвет на 12 февруари 2015 г. В него са взети предвид и заключенията на Съвета по ПВР от 20 ноември 2015 г. (относно тероризма и засилване на действията на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията, водеща до тероризъм и насилствен екстремизъм), както и заключенията на Европейския съвет от 17 и 18 декември 2015 г.

В документи 9422/1/15, 12318/15 и 14734/15, изготвени от координатора на ЕС за борбата с тероризма, се прави оценка на изпълнението на мерките към юни, октомври и ноември 2015 г.

Въз основа на доклада могат да бъдат направени следните препоръки:

Европол

- Държавите членки следва да увеличат допълнително броя на командированите служители за борба с тероризма, за да подпомогнат Европейския център за борба с тероризма (ЕСТС). Комисията се приканва да увеличи бюджета на ЕСТС.
- Държавите членки, които все още не подават данни или подават сравнително малко данни към координационното звено „Пътници“ и други координационни звена на Европол, както и информационната система на Европол, се насърчават да увеличат своето участие.

Резервационни данни на пътниците (PNR данни)

- Държавите членки следва да ускорят изпълнението на директивата за резервационните данни на пътниците (PNR данни) на национално равнище, след като тя бъде приета от Съвета (а не да чакат две години, за което се дава възможност в директивата) и да хармонизират използването на PNR данните. Приветства се решението на Комисията да отправи покана за представяне на предложения по линия на фонд „Вътрешна сигурност“ в подкрепа на взаимосвързаността на звената за данни за пътниците (ЗДП). Държавите членки, които все още не са сформирали ЗДП, се приканват да мобилизират своя национален дял от фонда за тази цел.

Прюм

- Държавите членки, които още не са установили всички възможни оперативни връзки, следва да го направят във възможно най-кратък срок.

Евроюст

- Държавите членки следва да улесняват връзките между Евроюст и координационното звено „Хидра“, за да може Евроюст да оказва навременно и ефикасно съдействие на разследванията и наказателните преследвания в държавите членки.
- Държавите членки се насърчават да използват по-активно Евроюст за обмен на информация и за оперативно сътрудничество.
- Следва да се засили сътрудничеството между Евроюст и ЕСТС.

ШИС II

- В ШИС II следва да се въведе възможно най-скоро функция за търсене по пръстови отпечатащи.
- Държавите членки следва още да увеличат приноса си за ШИС II и нейното използване.
- Европол следва да разработи системна функция за търсене в ШИС II в най-кратък срок.
- Frontex следва да получи достъп до ШИС II с оглед на подобряването на анализа на рисковете и разкриването на подозрителни пътувания.
- Трябва да се направи необходимото за максималното използване на ШИС II като инструмент за разследване.
- Започнатата от нидерландското председателство дейност по набелязване на правните, техническите и практическите пречки и добри практики във връзка с използването на ШИС II следва да доведе до формулиране на препоръки за заседанието на Съвета по ПВР през юни.

Евродак

- Правоприлагащите органи на държавите членки и Европол следва да са напълно свързани с Евродак и да могат да правят справки в системата за целите на предотвратяването, разкриването и разследването на тежки престъпления и терористични деяния.

Интерпол

- Държавите членки, които все още не са установили електронна връзка с инструментите на Интерпол на всички свои контролно-пропускателни пунктове на външните граници, следва да направят това възможно най-скоро.
- Комисията се приканва да подпомогне усилията на държавите членки за гарантиране на качеството на данните, включени в базата данни на Интерпол относно откраднати или изчезнали документи за пътуване.

Сигурност на границите

- Следва да се направи оценка на напредъка на държавите членки в извършването на необходимите системни проверки на гражданите на ЕС. Държавите членки се насърчават при необходимост да осъвременят технологиите, с които разполагат.
- Регистрацията и проверките за сигурност в съответните бази данни в горещите точки трябва да се ускорят приоритетно (технологии, персонал, процедури).
- Държавите членки следва да предоставят допълнителни експерти, които да оказват съдействие на Frontex при системното съпоставяне на информацията в горещите точки, както и на Европол за проверките на втора линия.
- Разкриването на фалшифицирани празни паспорти следва да е приоритет в горещите точки и другите входни пунктове, през които преминават мигранти.
- Европол и Frontex следва да започнат да обменят лични данни във възможно най-кратък срок.

Звено на ЕС за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет (EU-IRU)

- Държавите членки и Европол следва да работят съвместно за увеличаване на броя на подадените сигнали за незаконно съдържание от страна на EU IRU.

Програми за превъзпитание

- Държавите членки се приканват да използват финансиране от Комисията за разработването на програми за превъзпитание.

Общ преглед

Докладът показва, че макар да се отбелязва напредък във всички области, е необходимо да бъдат внесени допълнителни неотложни подобрения в обмена на информация и сигурността на границите.

Обменът на информация и оперативното сътрудничество чрез Европол и Евроюст значително се подобриха през 2015 г. в сравнение с 2014 г., както и в периода след последното заседание на Съвета по ПБР на 4 декември 2015 г. Към момента почти всички държави членки са свързани с антитерористичната конфигурация на мрежата на Европол SIENA (оставащите три държави членки следва да се свържат през март 2016 г.).

Обменът на информация обаче още не е на нивото на заплахата: въпреки че базата данни на **координационно звено „Пътници“** на Европол сега включва пет пъти по-голям брой данни за лица в сравнение с миналата година, аналитичният файл съдържа само 2786 потвърдени чуждестранни бойци терористи, въведени от държавите — членки на ЕС.

Информационната система на Европол (EIS) съдържа само 1473 чуждестранни бойци терористи, въведени от държавите членки. Същевременно солидно обосновани оценки сочат, че близо 5000 граждани на ЕС са пътували да Сирия и Ирак, за да се присъединят към Даиш и други екстремистки групи. Следва също да се отбележи, че над 90 % от информацията, подадена от държавите членки през 2015 г. в координационно звено „Пътници“ относно потвърдени чуждестранни бойци терористи, е постъпила едва от 5 държави членки. Не всички данни за чуждестранни бойци терористи се въвеждат системно в **ШИС II** и **EIS** на Европол. **Връзките по линия на Договора от Прюм** се активизираха след заседанието на Съвета по ПБР през декември, но е нужно да се осъществи допълнителен напредък. Освен това е необходимо да се подобри качеството на данните (обща дефиниция и формати), както и да се уеднакви използването на системите (по-специално въвеждането на сигналите в ШИС II).

През 2015 г. в **Евроюст** са били регистрирани само 18 оперативни случая, свързани с чуждестранни бойци терористи, и е била обменена информация само за 104 текущи наказателни преследвания, отнасящи се до тероризъм. Същевременно съгласно съответното решение на Съвета държавите членки трябва да обменят с Евроюст информация за всички наказателни преследвания от такъв характер.

Оперативна група *Fraternité* в Европол, създадена по искане на френските власти с цел подпомагане на разследванията след нападенията в Париж през ноември 2015 г., може да бъде модел за това как Европейският център за борба с тероризма (ЕСТС), основан през януари 2016 г. в рамките на Европол, може да оказва съдействие на държавите членки в антитерористичните им разследвания в бъдеще. Няколко държави членки вече поеха ангажимент да командирова експерти към оперативната група и съвместните екипи за връзка, които подпомагат работата на ЕСТС. За момента не е предвиден бюджет за допълнителни щатни бройки през финансовата 2016 г. във връзка със създаването на ЕСТС и основните му спомагателни звена, по-специално EU IRU и FIU.net.

Постигането на **оперативна съвместимост между базите данни на ЕС** за целите на **проверките за сигурност**, съгласно отправеното от Европейския съвет искане, е приоритет. Промените в средата, свързана със сигурността и заплахите, както и усъвършенстваните технологии и възникналите различия в правната рамка на ЕС след създаването на базите данни дават основания за задълбочено преосмисляне. Предстои сложна дискусия, в рамките на която ЕС ще трябва да дефинира понятието за оперативна съвместимост и нивото си на амбиция в това отношение. Важен момент ще бъде преразглеждането на правната рамка на ШИС II и Евродак (тази година се очакват предложения на Комисията). ШИС следва все по-активно да се използва (на национално ниво) като усъвършенстван инструмент в подкрепа на разследванията, а не да се ограничава до средство в помощ на проверките за сигурност. Правоприлагащите органи на държавите членки и Европол следва да са напълно свързани с Евродак и да могат да правят справки в системата за целите на предотвратяването, разкриването и разследването на тежки престъпления и терористични деяния. Комисията подготвя въвеждането на функция за идентификация чрез пръстови отпечатъци, което изисква да се създаде автоматична система за разпознаване на пръстови отпечатъци.

Свързването на Европол и Frontex с базите данни на ЕС е приоритет, определен в заключенията от 20 ноември, но се запазва като предизвикателство. Европол в сътрудничество с Комисията работи за подобряване на достъпа си до ШИС II и на използването ѝ, за да стане възможно извършването на пакетни справки в нейните бази данни и да се премине от ръчно и спорадично към системно използване на ШИС II. Европол разработва и предложение за установяване на достъп до Визовата информационна система и Евродак (с който още не е свързан).

Вече е възможен обменът на лични данни между Европол и Frontex, тъй като оперативното споразумение беше сключено. Редът и условията още са в процес на разработване, за да може обменът на лични данни да се извършва системно.

Колкото до **сигурността на външните граници**, до март 2016 г. електронната връзка с базите данни на Интерпол на всички контролно-пропускателни пунктове на външните граници и автоматичният скрининг на документите за пътуване не са осъществени във всички държави членки. Държавите членки се насърчават системно да въвеждат данни за всички чуждестранни бойци терористи в ШИС II. Това е необходимо с оглед на усъвършенстването на системата, в т.ч. разпространяването на данни с по-високо качество при самото подаване на сигнала, както и в допълнителната информация. Съгласно отговорите на държавите членки на въпросника на председателството, към момента трудностите включват: съвместимостта на сигналите за проверки от разстояние и за явни проверки с други категории сигнали и информацията за положителен резултат по такива сигнали; несъвместимостта на сигналите по член 36 с тези по член 26 (когато за чуждестранен боец терорист е била издадена европейска заповед за арест в друга държава членка, службата, която подава сигнал по член 36, няма да бъде информирана); различните начини, по които се използват в държавите членки сигналите за чуждестранни бойци терористи по член 36, параграф 2 и тези по член 36, параграф 3; евентуалната липса на основание за арест при проверки от разстояние за чуждестранни бойци терористи съгласно член 36, параграф 3; както и липсата на информация около сигнала (което създава трудности при разграничаването на престъпленията, свързани с чуждестранни бойци терористи, от други престъпления).

Освен това, разликата между броя на сигналите в ШИС II (които към 31 декември 2015 г. достигнаха 7945 на основание член 36, параграф 3 за целите на националната сигурност) и тези, въведени от държавите членки в EIS (1473 чуждестранни бойци терористи към края на януари 2016 г.), показва липсата на съгласуваност между системите. Всички данни, въведени от държавите членки в ШИС II относно чуждестранните бойци терористи, следва по подразбиране да бъдат прехвърлени и в EIS. С координационно звено „Пътници“ на Европол следва да се обменя по-голям обем допълнителна чувствителна информация за целите на анализа (като вносителят има възможност да осъществява пълен контрол като собственик на данните).

Въпреки че **проверките за сигурност и регистрацията в горещите точки** са се подобрили, необходим е по-нататъшен напредък. В съответствие със заключенията от 20 ноември 2015 г. се подготвя разполагането на служители под координацията на Европол за засилване на вторичните проверки за сигурност, за което ще бъде нужна подкрепата на държавите членки, в т.ч. чрез изпращане на опитен персонал в качеството на командировани национални експерти и необходимото финансиране за Европол. Празните паспорти, откраднати в Сирия и Ирак, които се използват от Дайш, будят сериозна загриженост. Нужни са спешни действия за разрешаване на този проблем. Франция предложи да се проучат начините за разполагане в горещите точки и другите входни пунктове, през които преминават мигранти, на специални екипи, които да се заемат с разкриването на празни паспорти (фалшифицирани документи).

Във всички горещи точки вече бяха изпратени тясно специализирани експерти по документи на Frontex, които работят пряко с екипите по скрининг и оказват помощ при процедурите за идентификация. Ще бъде важно също да се оцени **доколко напредват необходимите автоматични и системни проверки** в съответните бази данни, които държавите членки трябва да извършват на външните граници на ЕС.

Отбелязва се напредък в различни аспекти, свързани с **огнестрелните оръжия**, включително нарастване на броя на държавите членки, които участват в приоритета за огнестрелните оръжия в цикъла на политиката на ЕС (от 13 на 20). Важно ще бъде да се координират различните инициативи. Същевременно е необходимо повече държави членки да се включат в пилотния проект за създаване на единен интерфейс за въвеждане и търсене между раздела за огнестрелните оръжия на ШИС II и на системата на Интерпол за управление на регистрите и проследяване на незаконните оръжия (iARMS) (до момента участват само две държави членки).

Програмата за проследяване на финансирането на тероризма (TFTP) допринася съществено за наблюдението на този вид дейности. Но тъй като операциите в рамките на единната зона за плащания в евро (SEPA) не влизат в обхвата на TFTP, следва своевременно да се обмисли създаването на система на ЕС, която да допълва TFTP, както предлага и Комисията в плана за действие на ЕС относно финансирането на тероризма (публикуван в началото на февруари 2016 г.).

Въпреки че Комисията отпусна финансиране в подкрепа на държавите членки за разработването на **програми за превъзпитание** в затворите и извън тях, малко държави членки са представили заявления при първата покана за предложения. Те са насочени предимно към методологията за оценка на риска. В средата на 2016 г. Комисията ще отправи друга покана, от която държавите членки могат да се възползват.

Накрая, **действията за противопоставяне на терористичната пропаганда се засилиха** (например чрез дейността на EU IRU в Европол и съответстващите мерки за саморегулиране от страна на доставчиците на интернет). Нужни са обаче още усилия за увеличаване на броя на сигналите към платформите на социалните медии.

Подробно описание на извършените в последно време и на планираните дейности за борба с тероризма и насилствения екстремизъм

Съдържание

I. ГАРАНТИРАНЕ НА СИГУРНОСТТА НА ГРАЖДАНИТЕ

1. Резервационни данни на пътниците (PNR данни)..... 12
2. Обмен на информация и оперативно сътрудничество..... 12

(Европол; Прюм; Осигуряване на оперативната съвместимост между съответните бази данни по отношение на проверките за сигурност; Структуриран и многостранен подход за оперативно сътрудничество при борбата с терористичните заплахи; Актуализиране на рамковото решение относно борбата с тероризма; Актуализиране на Рамковото решение на Съвета относно ECRIS; Еврююст)
3. Контрол на външните граници..... 20

(Целенасочено преработване на Кодекса на шенгенските граници; Солидно правно основание за приноса на Frontex в борбата с тероризма и организираната престъпност и за достъпа до съответните бази данни; Захранване с информация и използване на ШИС II; Биометрични данни в ШИС II; Използване на базите данни на Интерпол; Прилагане на общите показатели за риска; Изпълнение на аспектите на сигурността във връзка с горещите точки/Frontex; Управление на миграционната криза чрез IPCR — Сигурност и горещи точки; Сътрудничество между Frontex, Европол и Еврююст/проверки за сигурност по отношение на мигрантите)
4. Огнестрелни оръжия и взривни вещества..... 28
5. Служби за сигурност..... 29
6. Борба с финансирането на тероризма..... 30

(Споразумение между ЕС и САЩ относно TFTP; FIU.net)

7. Директива за мрежова и информационна сигурност 32
8. Електронни доказателства 33

II. ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РАДИКАЛИЗАЦИЯТА И ЗАЩИТА НА ЦЕННОСТИТЕ

1. Предотвратяване — общ аспект..... 34

(Мрежа за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN) — център за високи постижения)

2. Интернет..... 35

(Звено на ЕС за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет (EU IRU); Интернет форум на ЕС; Консултативен екип за стратегически комуникации относно Сирия (SSCAT))

3. Действия на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията 37

4. Предотвратяване на радикализацията чрез образование, насърчаване на толерантността и борба срещу дискриминацията, расизма и ксенофобията..... 39

(Образование; Борба срещу расизма и ксенофобията; Преодоляване на разпространението онлайн на насаждащи омраза изказвания, подбуждащи към насилие и омраза; Комуникационен инструментариум за насърчаване на уважението, толерантността и недискриминацията в ЕС)

III. СЪТРУДНИЧЕСТВО С МЕЖДУНАРОДНИТЕ НИ ПАРТНЬОРИ

(Близък изток и Северна Африка, Турция; Западни Балкани; Сигурност на въздухоплаването)..... 41

I. ГАРАНТИРАНЕ НА СИГУРНОСТТА НА ГРАЖДАНИТЕ

1. Резервационни данни на пътниците (PNR данни)

Четири години и половина след представянето от Комисията на предложението за директива относно резервационните данни на пътниците, на 4 декември 2015 г. Съветът одобри

договорения с Европейския парламент компромисен текст на директивата относно използването на резервационни данни на пътниците (PNR) с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления. Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (LIBE) одобри текста на 10 декември 2015 г. Директивата ще бъде гласувана от Европейския парламент през лятото и след това ще бъде представена на Съвета за приемане. След приемането ѝ държавите членки ще разполагат с две години, за да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с нея. **Държавите членки следва да ускорят изпълнението на национално равнище, за да могат да се съобразят с директивата във възможно най-кратки срокове.**

Съгласно новата директива въздушните превозвачи ще бъдат задължени да предоставят на органите на държавите членки PNR данни за полети към или от ЕС. Освен това тя предвижда възможност, но не и задължение, държавите членки да събират PNR данни и за (определени) вътрешни за ЕС полети. Всяка държава членка ще трябва да създаде т.нар. звено за данни за пътниците (PIU), което ще получава PNR данните от въздушните превозвачи. Комисията оказва подкрепа на няколко държави членки за създаването на PIU и се приканва да направи същото и за останалите държави членки.

2. Обмен на информация и оперативно сътрудничество

Обменът на информация беше обсъден по време на неформалното заседание на министрите на правосъдието и вътрешните работи на 25 януари 2016 г. в Хага. На 1 март 2016 г. нидерландското председателство организира среща на високо равнище, която беше посветена на актуалното състояние на откриването и противодействието на пътуванията с терористични цели и на обмена на информация, с оглед да се установят пречките пред ефективния обмен на информация и да се направят предложения за подобрене.

На 1 януари 2016 г. Европол стартира **Европейския център за борба с тероризма (ЕСТС)**. Това е платформа, чрез която държавите членки могат да засилят обмена на информация и оперативното сътрудничество по отношение на: наблюдението и разследването на чуждестранни бойци терористи; трафика на незаконни огнестрелни оръжия; финансирането на тероризма и определянето на допълнителни линии на разследване. Държавите членки могат да използват пълния диапазон от способности на Европол в областта на организираната престъпност и киберпрестъпността. ЕСТС служи като информационен център за борба с тероризма за правоприлагащите органи в държавите — членки на ЕС, и извън него, и предоставя оперативна подкрепа, координация и експертен опит за разследванията на държавите членки, както и капацитет за стратегическа подкрепа, включително в борбата с използването на социалните медии за целите на радикализацията.

На 7 декември 2015 г. по искане на френските органи в Европол беше създадена **оперативна група Fraternité**, която да оказва дългосрочна подкрепа на съответните разследващи органи. Цялостната мисия на оперативна група Fraternité е да оказва подкрепа за разследванията в Европа по линия на борбата с тероризма след терористичните нападения в Париж на 13 ноември 2015 г. Бяха определени повече от 60 служители от Европол, които да подпомагат екипа за незабавно реагиране (EMRT). Понастоящем 21 служители на Европол работят постоянно за пряко подпомагане на оперативна група **Fraternité**, което представлява „подробен план“ за това как ЕСТС би могъл да се използва в бъдеще. **До този момент** за финансовата 2016 година в бюджета **не са предвидени допълнителни длъжности** за създаването на ЕСТС, включително на EU IRU и FIU.NET. През декември 2015 г. Европол представи на Европейската комисия предложение за обезпечаването с човешки ресурси на ЕСТС.

Няколко държави членки, включително Австрия (подкрепа за работна група DUMAS), Обединеното кралство, Германия, Испания и Франция, са назначили допълнителни служители в техните бюра за връзка на Европол за подкрепа на работата в областта на борбата с тероризма (съвместен екип за връзка за засилено трансгранично разследване). Оперативна група Fraternité, създадена, за да оказва подкрепа при разследването на нападенията в Париж, в момента се подпомага от 4 командировани национални експерти от Франция (3) и Испания (1). Държавите членки се приканват **да увеличат допълнително командирования състав за борба с тероризма**, за да се подпомогне работата на Европейския център за борба с тероризма (ЕСТС) към Европол.

Държавите членки са постигнали значителен напредък за свързването на органите за борба с тероризма с конкретната **конфигурация за борба с тероризма SIENA**. Докато в началото на декември 2015 г. са били свързани само 15 държави — членки на ЕС, сега броят на свързаните държави членки със SIENA в областта на борбата с тероризма е 25 (очаква се органите за борба с тероризма на останалите три държави членки да се присъединят скоро). До края на януари 2016 г. те бяха последвани от шест трети страни. През 2016 г. SIENA ще получи по-високо ниво на класификация „EU Confidential“ (планирано е за третото тримесечие). Предвижда се в бъдеще хостингът на **комуникационната мрежа на полицейската работна група по тероризма (PWGT)**, която е на ниво „EU Secret“, да бъде осъществяван от Европол и да се интегрира в неговите мрежи, като по този начин се осигури допълваща и съгласувана комуникационна инфраструктура на органите за борба с тероризма в целия ЕС.

Въз основа на техническата и правна оценка на Комисията Европол започна работа по изпълнението на заключенията на Съвета от 20 ноември 2015 г. „да се даде възможност на Европол **систематично да съпоставя информацията в базите данни на Европол с ШИС II**“ чрез въвеждане на пакетни справки в ШИС. Европол преразглежда своя работен план за 2016 г. за подобряване на достъпа до широкомащабни бази данни, включително ШИС II, ВИС и Евродак, както и необходимостта да се разгледат въпроси, свързани с оперативната съвместимост на системите. Понастоящем Европол извършва ръчни проверки в ШИС II и използването на системата е ограничено (само 741 справки през 2015 г., първата година на свързаност на Европол с ШИС II). В съответствие с правните инструменти за ШИС II Европол не може да подава сигнали в ШИС II и няма достъп до сигнали по отношение на изчезнали лица или отказ за влизане или престой на територията на държава членка. Освен това Европол не може да предава данните, съдържащи се в ШИС II, на никоя компютърна система за събиране и обработка на данни, управлявана от или намираща се в Европол, нито да прехвърля или копира части от ШИС II.

ШИС II следва да стане важен източник на информация за допълване на съществуващите разузнавателни данни на Европол относно престъпността. Например данните, въведени в ШИС II за дадено лице или превозно средство въз основа на член 36 от решението на Съвета за ШИС II („проверки от разстояние“), биха могли да предоставят на Европол информация за това, че друга държава членка в момента проучва тази конкретна цел. Възможността Европол да съпоставя информация, получена по свои комуникационни канали (по-специално от държави членки, които не използват ШИС, или трети страни), с налична информация в ШИС II, ще способства за функционирането на Европол като информационен център на ЕС. През 2016 г. Европол планира да развие капацитета за извършване на редовни пакетни справки в ШИС II. Това е особено важно, когато става дума за съпоставка на информацията, получена от държави извън Шенгенското пространство.

Европол все още не е свързан нито с **Визовата информационна система (ВИС)**, нито с **Евродак** (Европол планира да получи достъп до тази база данни чрез нидерландския национален пункт за достъп). Необходимо е известно време, за да се определят оптималните условия. През 2016 г. Европол ще изготви предложение за способностите за насрещни проверки. ВИС и Евродак ще бъдат част от съображенията в него.

Приносът на държавите членки към инструментите на Европол и тяхното използване са се увеличили значително през 2015 г. в сравнение с 2014 г. Въпреки това те все още не отразяват степента на заплахата. Например координационно звено „Пътници“ включва по-малко от половината от предполагаемия брой европейски чуждестранни бойци терористи. Необходими са допълнителни подобрения.

Информационната система на Европол (EIS) — като справочна система, която е пряко достъпна за всички държави членки — понастоящем съхранява информация за над 3 800 чуждестранни бойци и техни съучастници, включително данни, които са предоставени от трети страни (главно Интерпол). В контекста на нападенията в Париж през ноември 2015 г. броят на лицата, свързани с тероризъм, нарасна междувременно до общо над 7 700 (т.е. те са се увеличили повече от два пъти, като се има предвид, че в края на третото тримесечие на 2015 г. са били регистрирани 3 732 лица, свързани с тероризъм). Към момента в EIS съществуват повече от 4 300 лица, свързани с тероризъм (включително горепосоченият брой чуждестранни бойци и съучастници). Справките в EIS от държавите — членки на ЕС, са се увеличили с 63 % от 2014 г. (367 922) до 2015 г. (598 652). През 2014 г. държавите — членки на ЕС, са въвели в EIS информация само за 18 чуждестранни бойци терористи. В края на януари 2016 г. те са въвели в EIS информация за общо 1 473 чуждестранни бойци терористи. Това е значително увеличение, но все още не съответства напълно на степента на заплахата.

В координационно звено „Пътници“ към момента са подадени сведения за 18 572 лица. Преди почти една година те са били само 3 600. От този общ брой (който включва също съучастници и т.н.) към момента има 4 714 потвърдени пътуващи чуждестранни бойци терористи. От тези 4 714 чуждестранни бойци терористи до края на 2015 г. държавите — членки на ЕС, са подали сведения за 2 407 потвърдени чуждестранни бойци терористи и са докладвали за още 379 през 2016 г. (т.е. общо 2 786 чуждестранни бойци терористи). Това представлява увеличение от 1 023 потвърдени чуждестранни бойци терористи след последния доклад на координатора за борбата с тероризма през ноември 2015 г. Актуалното състояние се основава на поредица от над 1 900 отделни сведения, подадени от държавите членки и асоциираните партньори до момента (преди една година са подадени около 600). Цифрите за 2016 г. вече показват значително увеличение в сравнение със същия период на миналата година. Въпреки това следва да се отбележи, че през 2015 г. над 90 % от подадените сведения от държавите — членки на ЕС, относно потвърдени чуждестранни бойци терористи в координационно звено „Пътници“, са постъпили едва от 5 държави членки.

Държавите членки, които все още не подават сведения към координационно звено „Пътници“ и други координационни звена на Европол, или които подават такива в много по-малка степен, се насърчават да увеличат своя принос.

Аналитичният работен файл на Европол относно тероризма показва, че в **координационно звено „Хидра“** (ислямски тероризъм) към момента съществуват над 620 000 единици данни, в т.ч. 64 000 единици данни за лица (в т.ч. заподозрени, съучастници и др.; т.е. увеличение на единиците данни за лица с над 3 500 през 2015 г.) и над 11 000 единици данни, свързани с мрежи и организации (над 300 повече, отколкото в началото на 2015 г.). Тези данни се актуализират редовно в сътрудничество с партньорите на Европол и се основават на повече от 12 800 подадени към днешна дата сведения в координационно звено „Хидра“ (12 % увеличение в сравнение с 2015 г.). От 2014 до 2015 г. държавите членки почти са удвоили подадените сведения в координационно звено „Хидра“ (увеличение от 543 на 1 031), а за същия период от време подадените от тях сведения относно физически лица в посоченото звено почти са се утроили (от 1 589 на 4 398). **Препоръчително е държавите членки да улеснят приобщаването на Евроюст към координационно звено „Хидра“, за да се гарантира, че Евроюст може да предостави навременна и ефективна подкрепа за разследванията и наказателните преследвания в държавите членки.**

– **Прюм**

Посредством механизма за обмен на данни от Прюм (Решение 2008/615/ПВР на Съвета от 23 юни 2008 г.) държавите членки осигуряват възможност за взаимен достъп до своите криминалистични биометрични бази данни (ДНК, пръстови отпечатьци), както и до регистрационните данни на превозните си средства, за целите на правоприлагането и борбата с тероризма. През януари 2016 г. механизмът функционира в 22 държави членки по отношение на ДНК данните (21 държави в края на ноември 2015 г.); в 21 държави членки по отношение на дактилоскопичните данни (спрямо 20); и в 20 по отношение на регистрацията на превозните средства (спрямо 18 в края на ноември 2015 г.). След заседанието на Съвета по ПВР през декември 2015 г. е отбелязано значително нарастване в броя на връзките по договора от Прюм между 22-те държави (седем нови връзки за обмен на ДНК данни; 18 нови връзки за обмен на дактилоскопични данни). Въпреки това в четири държави членки, които са страни по договора от Прюм, механизмът не функционира, а по-голямата част от държавите членки все още не се възползват в максимална степен от предимствата на пълната взаимосвързаност по отношение на трите вида данни. Това се дължи главно на технически или организационни проблеми, които трябва да бъдат решени на национално равнище.

- ***Осигуряване на оперативна съвместимост между съответните бази данни по отношение на проверките за сигурност***

Първото обсъждане относно оперативната съвместимост между базите данни на ЕС се проведе в Постоянния комитет за оперативно сътрудничество в областта на вътрешната сигурност (COSI) на 2 и 3 март 2016 г. Ще бъде важно да се определи оперативната съвместимост и степента на амбиция, като се вземат предвид нарасналата заплаха и технологичното развитие. В контекста на пакета „Интелигентни граници“, който ще бъде разпространен в края на март, Комисията планира да публикува съобщение конкретно по един аспект — как да станат по-ефективни справките в ИТ системите в областта на граничния контрол и правоприлагането. Оперативната съвместимост ще бъде от значение и при актуализирането на регламентите за ШИС II и Евродак.

- ***Структуриран и многостранен подход за оперативно сътрудничество в борбата с терористичните заплахи***

На 2 и 3 март 2016 г. COSI проведе първо обсъждане, за да проучи възможността за разработване на методология за структуриран и многостранен подход за оперативно сътрудничество в борбата с терористичните заплахи.

- ***Актуализиране на рамковото решение относно борбата с тероризма***

На 2 декември 2015 г. Комисията внесе предложение за директива относно борбата срещу тероризма за актуализиране на съществуващото Рамково решение 2002/475/ПВР. Предложената директива въвежда разширена рамка за криминализиране, която обхваща престъпни деяния, свързани с явлението чуждестранни бойци терористи, в съответствие с изискванията на Резолюция 2178 (2014) на Съвета за сигурност на ООН и Допълнителния протокол към Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване на тероризма, подписан от името на ЕС на 22 октомври 2015 г. Транспонирането на разпоредбите на Протокола в правото на ЕС ще проправи пътя за окончателното сключване на Допълнителния протокол на Съвета на Европа от името на ЕС след одобрението на Европейския парламент. В резултат на интензивни преговори в работна група „Материално наказателно право“ от януари 2016 г. насам, на 11 март 2016 г. на Съвета по правосъдие и вътрешни работи ще бъде представен компромисен текст като основа за постигане на общ подход. Това ще даде възможност на Съвета да влезе в преговори с Европейския парламент в рамките на обикновената законодателна процедура с оглед на окончателното приемане на проекта за директива.

Актуализиране на Рамковото решение на Съвета относно ECRIS

На 19 януари 2016 г., Комисията прие предложение за изменение и осъвременяване на Европейската информационна система за съдимост (ECRIS), която е създадена през 2012 г. Предложението има за цел да се улесни обменът на данни в ЕС за съдебното минало на граждани на страни извън ЕС. С него ще се гарантира, че ECRIS, която вече има широка употреба при обмена на данни за съдебното минало на граждани на ЕС, ще се използва в пълния си потенциал. Общ подход на Съвета относно предложената директива се очаква през юни 2016 г.

– Евроюст

Въпреки че през 2015 г. имаше **значително увеличение** по отношение на обмена на информация и на оперативното сътрудничество в контекста на Евроюст в сравнение с 2014 г., **този брой все още не съответства на степента на заплахата.**

Броят на регистрираните през 2015 г. в Евроюст дела, свързани с тероризъм (41 дела — 39 тях оперативни, от които 18 свързани с чуждестранни бойци терористи), се е увеличил значително в сравнение с 2014 г. (14 дела — 13 от тях оперативни, от които 3 свързани с чуждестранни бойци терористи). През 2015 г. Евроюст организира първия си координационен център (по въпросите на чуждестранните бойци терористи) и проведе 15 координационни срещи, свързани с оперативни дела в областта на тероризма (шест от които се отнасят за чуждестранни бойци терористи). Агенцията продължи да оказва подкрепа на съвместните екипи за разследване по дела, свързани с тероризъм: на два съвместни екипа с четири участващи държави членки през 2014 г. и на три съвместни екипа с шест участващи държави членки през 2015 г.

Значително беше увеличена предаваната на Евроюст информация за наказателни преследвания и постановени присъди въз основа на Решение 2005/671/ПВР на Съвета. Информацията относно текущите наказателни преследвания, например, се е увеличил повече от три пъти (през 2014 г. е имало 30 дела с такава информация, докато през 2015 г. те са били 104). Освен това се е увеличил броят на приключените съдебни производства по терористични престъпления, докладвани на Евроюст (от 180 през 2014 г. на 217 през 2015 г.). Приключените съдебни производства през 2015 г. се отнасят за 513 лица, 85 от които са жени. **От държавите членки се изисква да продължат да увеличават обмена на информация с Евроюст относно терористичните престъпления и да предават цялата тази информация редовно, своевременно и систематично.**

В съответствие с Решение 2005/671/ПВР на Съвета обменът на информация с Евроюст трябва да включва информация за всички наказателни преследвания и постановени присъди за терористични престъпления, както и информация за специфичните обстоятелства около тях, връзки с други имащи отношение дела, информация относно искания за правна взаимопомощ и изпълнението на такива искания. В резултат на това държавите членки ще се възползват в по-голяма степен от капацитета на Евроюст да открива връзки между делата, както и от продължаващите усилия на Агенцията да централизира и анализира предизвикателствата и най-добрите практики, свързани с наказателното преследване на терористичните престъпления, като ги споделя с държавите членки, по-специално чрез инструмента на Евроюст за наблюдение на издаването на присъди във връзка с тероризма (TCM) и приноса на Евроюст към годишния доклад за обстановката и тенденциите в ЕС, свързани с тероризма (TE-SAT). Нова версия на TCM ще има в началото на март 2016 г. Приносът на Евроюст за TE-SAT за 2016 г. ще бъде представен в края на февруари 2016 г. TCM и TE-SAT продължиха да следят и промените в националното законодателство в областта на тероризма.

През ноември 2015 г. Евроюст публикува **третия си класифициран доклад „Чуждестранните бойци терористи: възгледите на Евроюст за явлението и ответни действия на наказателното правосъдие“**. В него се анализират различните национални перспективи за ответните действия на наказателното правосъдие срещу чуждестранните бойци терористи, както и извлечените поуки от разследванията и наказателните преследвания, свързани с тях. На 16 февруари колегиумът на членовете на Комисията прие обобщение на основните констатации от този доклад, което беше издадено на същия ден като документ на Евроюст с класификация LIMITED.

10-ото заседание на Консултативния форум на главните прокурори и ръководителите на прокурорски служби на държавите членки, проведено на 11 декември 2015 г., стигна до заключения (док. 5930/16) по три основни теми, включително борбата с тероризма. На 25 ноември 2015 г. Евроюст бе домакин на среща, посветена на създаването на съдебна мрежа за киберпрестъпността, на която експертите изразиха съгласие, че е необходимо да се създаде такава специализирани мрежа, подпомагана от Евроюст.

ЕСТС следва да работи в тясно сътрудничество с Евроюст, за да използва пълноценно инструментите на Агенцията за координация и дългогодишния ѝ опит в работата по делата, както и нейната мрежа от национални кореспонденти по въпросите на тероризма, назначени в държавите членки, Норвегия, Швейцария и САЩ.

3. Контрол на външните граници

– Целенасочено преработване на Кодекса на шенгенските граници

В съответствие с мандатите, предоставени от Съвета по правосъдие и вътрешни работи през ноември 2015 г. и от Европейския съвет през декември 2015 г., съответната работна група на Съвета и съветниците по ПВР разгледаха приоритетно предложението на Комисията за целенасочено **изменение на Кодекса на шенгенските граници (представено на 15 декември 2015 г.)**.

Основният аспект на това предложение е за гражданите на Съюза и други лица, ползващи се с право на свободно движение, да се въведат **задължителни системни проверки** в съответните бази данни **на външните сухопътни, морски и въздушни граници**.

Системните проверки на гражданите на Съюза в базите данни се извършват на принципа наличие/липса на данни („hit/no hit basis“), като се използват базите данни така, че правата, свързани с личните данни, да бъдат засегнати в много ограничена степен, оправдана от целите, свързани със сигурността. Общият подход за компромисния текст на председателството беше постигнат на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 25 февруари 2016 г.

– **Солидно правно основание за приноса на Frontex в борбата с тероризма и организираната престъпност и за достъпа до съответните бази данни**

На 15 декември 2015 г. Комисията представи предложението за регламент относно европейската гранична и брегова охрана (което може да се възприеме като значително укрепване на мандата на Frontex и преименуване на Агенцията). Проектът, който в момента се обсъжда от Съвета, включва разпоредби, позволяващи на Агенцията в своя анализ на риска да обхване аспекти на трансграничната престъпност и тероризма, като ѝ се дава възможност да обработва лични данни на лица, заподозрени за участие в терористични актове, при условие че си сътрудничи с други агенции на Съюза и международни организации за предотвратяване на трансграничната престъпност и тероризма. Що се отнася до достъпа до националните и европейските бази данни, в проекта за регламент се предвижда задължение за държавите членки да осигуряват достъп на членовете на европейските екипи за гранична и брегова охрана до тези бази данни. В обяснителния меморандум Комисията заяви, че ще проучи възможността да даде на Агенцията достъп до европейските бази данни, например ШИС, и ще обмисли представянето на предложения за изменение при необходимост на правните актове, върху които се основават тези бази данни.

– *Захранване с информация и използване на ШИС II*

Ефективното използване на Шенгенската информационна система II (ШИС II) включва **системен обмен на всички съответни данни по член 36, параграфи 2 и 3**, както и гарантиране на стандартите за тяхното качество. През последните 12 месеца има значително увеличение на използването на сигналите и намерените съответствия в ШИС по член 36, параграфи 2 и 3 и повече от половината от държавите — членки на ЕС, се възползваха от механизма за незабавно докладване.

	31 декември 2014 г.	31 декември 2015 г.
Брой на сигналите относно лица за проверки от разстояние или за явни проверки (член 36, параграф 2)	44 669 сигнала	61 575 сигнала
Брой на сигналите относно лица за проверки от разстояние или за явни проверки за целите на националната сигурност (член 36, параграф 3)	1 859 сигнала	7 945 сигнала
Брой на сигналите относно лица за проверки от разстояние или за явни проверки по член 36, параграф 2 и 3, с изискване за незабавно докладване	— Тази функция е въведена през февруари 2015 г.	5 189 сигнала (въведени от 21 държави — членки на ЕС)

Честотата при използването на ШИС II варира в голяма степен сред различните държави членки и те прилагат различни стандарти при използването на ШИС II в борбата срещу тероризма (вж. док. 5722/16 EU RESTRICTED). Освен това, **не е възможно да се разграничи колко сигнала се отнасят за чуждестранни бойци терористи и терористи**. Чуждестранните бойци терористи и терористите могат да се открият и в други категории сигнали, например сигнали за арест или отказ за влизане. Затрудненията включват: правилата за съвместимост между сигналите, което възпрепятства въвеждането на сигнали по различни членове за едно и също лице (напр. по член 26, ШИС II (в случай че е издадена европейска заповед за арест за чуждестранен боец терорист) и член 36, ШИС II); липса на уеднаквено използване на ШИС II от страна на държавите членки по отношение на чуждестранните бойци терористи; липса на съответната информация, свързана с даден сигнал; затруднения по отношение на задържането на лицата на място в случай на проверка от разстояние; липса на процедури в случай на намерено съответствие по отношение на лице с невалидни документи за пътуване; и липса на системно въвеждане на всички чуждестранни бойци терористи в ШИС II от страна на всички държави членки.

Предложенията от държавите членки включват създаване на специален сигнал за чуждестранни бойци/тероризъм, по-уеднаквени правила за подаване на сигнали за чуждестранни бойци терористи по член 36, анализ на информацията на ШИС II в Европол.

Комисията следва да бъде приканена: а) да предприеме последващи действия по въпроси като общи стандарти за качеството на сигналите, въз основа на обсъжданията, проведени в Комитета ШИС/ВИС, работна група „Шенгенски въпроси“ (SIS/SIRENE), както и по време на заседанието на работна група „Тероризъм“ с участието на експерти по SIS/SIRENE, което ще бъде организирано на 8 март 2016 г., **и б) да осигури практически насоки за държавите членки.**

Решенията могат да включват въвеждането на специален нов член в ШИС II за терористичните престъпления или договореност за използването на един действащ член за терористичните престъпления, за да се направи разграничение между сигналите за тероризъм и друг вид престъпни деяния. По-уеднаквеното използване на ШИС II по отношение на чуждестранните бойци терористи и други лица, заподозрени в тероризъм, ще стане възможно в съчетание с общи критерии и стандарти за въвеждане на сигналите за чуждестранни бойци терористи, включително евентуален нов формуляр. Обучението (особено за крайните потребители) въз основа на тези стандарти ще бъде от съществено значение и следва да бъде организирани от всички държави членки с подкрепата на Европейския полицейски колеж (CEPOL). Комисията следва да бъде приканена да разработи тези стандарти и да ги представи заедно със своя доклад/проучване относно прилагането на ШИС II, което се предвижда да стане през април 2016 г. Освен това, с оглед на новите законодателни предложения за ШИС II, които са предвидени да се реализират до края на 2016 г., **следва да бъде установен единен общ подход за въвеждането на сигнали и тяхното съдържание.**

– *Биометрични данни в ШИС II*

Въпреки че в системата ШИС II съществуват 90 000 пръстови отпечатыци, тя **все още не дава възможност за правене на справки**. Достъпът до снимки и пръстови отпечатыци е възможен само за потвърждаване на самоличност в случай на съмнения (член 22, буква б) от двата съответни правни инструмента за ШИС II¹). Сега действащите правни инструменти вече позволяват използването на пръстови отпечатыци като биометричен идентификатор за определяне на самоличността на физическо лице (функция за правене на биометрични справки за пръстови отпечатыци), веднага след като това стане технически възможно. Комисията представи доклад относно технологията на 29 февруари 2016 г. и трябва да се консултира с ЕП (член 22, буква в)²).

¹ Регламент (ЕО) № 1987/2006 за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение, ОВ L 381, 28.12.2006 г., стр. 4, и Решение 2007/533/ИНА на Съвета относно създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение, ОВ L 205, 7.8.2007 г., стр. 63.

– *Използване на базите данни на Интерпол*

Заклученията на Съвета от 20 ноември изискват до март 2016 г. всички външни гранични контролно-пропускателни пунктове да имат електронна връзка със съответните бази данни на Интерпол и да се извършва автоматичен скрининг на документите за пътуване. Въпреки това **поне две държави членки все още не са установили електронна връзка с инструментите на Интерпол по всички свои външни граници** (въздушни, сухопътни, морски). Няколко държави членки все още актуализират ръчно базата данни на Интерпол относно откраднати или изчезнали документи за пътуване (SLTD), което ако се извършва систематично, води до забавяне на актуализацията и до трудоемкост за персонала. Редица държави членки все още не извършват автоматичен скрининг на базата данни на SLTD.

Броят на справките в SLTD от всички държави членки се е увеличил от 280 749 717 през 2014 г. на 360 359 191 през 2015 г. Независимо от това качеството на данните е основание за все по-голямо безпокойство и то следва да бъде допълнително подобро от държавите членки с подкрепата на Генералния секретариат на Интерпол (напр. обявяване за невалиден на всеки изгубен или откраднат документ за пътуване от съответната държава членка, която е издала паспорта). Освен това е необходимо **да се повиши обществената осведоменост**, за да се покаже как изгубеният или откраднат паспорт може да се използва от престъпници или терористи, включително чуждестранни бойци терористи, за пътуване в ЕС под фалшива самоличност. Комисията следва да бъде приканена да подкрепи усилията на държавите членки за гарантиране на качеството на данните и повишаване на обществената осведоменост, в тясно сътрудничество с Интерпол.

– *Прилагане на общите показатели за риска*

Оперативните планове на съответните съвместни операции, координирани от Frontex, бяха изменени и съдържат указания за идентифициране на чуждестранните бойци терористи чрез съпоставяне със съответните бази данни, като се използват общите показатели за риска. При него се изисква де се сигнализира за потенциални субекти, които представляват интерес за подробна проверка на втора линия, и при необходимост се предвижда последващо информиране на националните разузнавателни служби. За такива случаи следва да се съобщава на Frontex заедно с информация за начина, по който заподозреният е показал съответствие с общите показатели за риска или е дал нови индикации, които биха могли да се окажат полезни за по-нататъшно разпространение.

В съответствие с отправеното искане на Комисията и Съвета, Frontex съдейства на държавите членки при изпълнението на общите показатели за риска като част от всички операции, които се провеждат на граничните контролно-пропускателни пунктове (ГКПП). Frontex е включила тази оперативна цел и свързаното с това докладване като отделна дейност в рамките на всички сухоземни и въздушни операции, провеждани на ГКПП.

Планирането на координираните от Frontex гранични контролно-пропускателни операции по морските граници ще се осъществи по-късно през 2016 г. Докладването на установени случаи на подозрителни пътувания на чуждестранни бойци терористи е централизирано в рамките на звено за анализ на риска, като по този начин е отделено от редовното оперативно докладване.

Frontex получи общите показатели за риска и насърчава също така разпространението на наръчника „Привеждане в действие на общите показатели за риска“ сред гостуващите и командированите гостуващи служители преди изпращането им за участие в съвместна операция. Наръчникът ще бъде актуализиран чрез информацията, предоставена от Европол, и сведенията, събрани по време на координираната от Frontex съвместна операция.

Влизането в сила на целевите изменения на Кодекса на шенгенските граници ще се отрази на използването на общите показатели за риска. Съгласно предложението, за всички пътници, които пресичат външните граници (граждани на трети държави и на ЕС), ще важи правилото за системни проверки в съответните бази данни, което ще е предмет на дерогации за сухопътните и морските граници и на шестмесечен преходен период от влизането в сила на Регламента за въздушните граници. Общите показатели за риска ще останат валидни за граничните контролно-пропускателни пунктове, като са предмет на дерогации/възползване от преходния период.

– ***Прилагане на аспектите на сигурността във връзка с горещите точки/Frontex***

На 10 февруари 2015 г. Комисията публикува всеобхватно съобщение² относно изграждането на горещи точки в Италия и Гърция и отправя препоръки.

Целта е снемане на пръстовите отпечатъци и проверка на всички пристигащи мигранти в горещите точки. Полагат се усилия за решаването на основните въпроси, свързани с липсата на инфраструктура (например високоскоростни интернет връзки, необходими за качване и проверка във всички бази данни; предоставени инфраструктура и услуги), както и с човешките ресурси (например координатори), осигурявани от приемното правителство в горещите точки. Процентът на снемане на пръстови отпечатъци се е повишил, но те все още не се качват и не се проверяват систематично във всички бази данни.

Текущо положение във връзка с борбата с тероризма в **Италия** по отношение на изпълнението на подхода за горещите точки:

- Frontex изготви пакет за подкрепа за Италия в областта на идентификацията, регистрацията, проверката на документи, разпитването и връщането (разполагане на 25 служители на Frontex).

² COM(2016) 85 final „Актуално състояние във връзка с изпълнението на приоритетните действия в рамките на Европейската програма за миграцията“, 10.2.2016 г.

- Процентът на снемане на пръстови отпечатыци, докладван от италианските власти, MOM и Frontex, е достигнал почти 100 % при последните слизания на брега в действащите горещи точки (87 % общо до януари 2016 г.)³.
- Пръстовите отпечатыци се проверяват в националната информационна система за борба с измамите и се предават на централната система на Евродак.
- Frontex оказва подкрепа при проверката на документи по време на процедурата по идентификация и в случай на съмнение служителите на Frontex предават съответния подозрителен документ на италианските власти, които извършват задълбочена проверка.
- В Италия дейностите по разпитване са добре прилагани и интегрирани и отговарят на целите за анализ на риска и допълнително обработване с цел предаване на Европол.

Сътрудничеството с Европол се осъществява от италианските власти чрез националното звено на Европол, тъй като Frontex в качеството си на трети оперативен партньор не е част от общността на потребителите на информационната система на Европол. В горещите точки все още не е установено пряко сътрудничество с Интерпол.

Сред предизвикателствата е ограниченият капацитет на горещите точки, което дава по-малко време за пълна идентификация, регистрация и проверки за сигурност. **Следва да се разгледа възможността за командироване на допълнителни експерти от държавите членки, което да позволи извършването на системни кръстосани проверки.** В момента се планира създаването на мобилен екип в горещите точки, който да обхваща и други пристанища за слизание на брега.

Текущо положение във връзка с борбата с тероризма в **Гърция** по отношение на изпълнението на подхода за горещите точки:

- Понастоящем напълно оперативни са само две от планираните пет горещи точки (Лесбос и Хиос).
- Все още не всички пръстови отпечатыци се проверяват директно в Евродак.
- Приложението за регистрация, което е инсталирано на станциите за снемане на пръстови отпечатыци, беше адаптирано, за да могат крайните ползватели да използват опцията за търсене за базата данни на ШИС II и базата данни на Интерпол относно откраднати или изчезнали документи за пътуване (SLTD), в допълнение към националната база данни, само с едно натискане на бутона на мишката, въз основа на предоставеното име.
- **В няколко горещи точки все още не са въведени проверки за сигурност.**

Цялостното сътрудничество с Европол се осъществява от гръцките власти чрез националното звено на Европол.

³ Приложение 3 към Съобщение на Комисията COM(2016) 85 final от 10 февруари 2016 г.

– *Управление на миграционната криза чрез IPCR — Сигурност и горещи точки*

След пълното привеждане в действие на интегрираните договорености за реакция на ЕС на политическо равнище в кризисни ситуации (IPCR) на 9 ноември 2015 г. председателството проведе няколко заседания под формата на кръгли маси във връзка с IPCR, на които бяха разгледани основните недостатъци и възможните решения на настоящата миграционна и бежанска криза. Бяха разработени предложения, подкрепящи вземането на решения от Съвета.

Заседанията са организирани по основни теми, включително горещите точки. Създаването и правилното функциониране на горещите точки, в т.ч. проверките за сигурност, бяха приоритетна тема за председателството. На 18 ноември 2015 г. и на 3 март 2016 г. бяха проведени специални кръгли маси, посветени на IPCR, по-специално с присъствието на Италия, Гърция, Европол и Frontex. Беше постигнато общо разбирателство относно необходимостта от съсредоточаване върху сигурността в горещите точки, преодоляване на пропуските в наличните станции на Евродак, за да се осигури подходяща регистрация и снемане на отпечатъци, улесняване на разполагането на национални служители за връзка в горещите точки, които да работят заедно с Frontex и Европол, и гарантиране на системни проверки в няколко бази данни (ШИС II, EIS, националната полицейска система, ВИС и SLTD), допълвани при необходимост от други инструменти като решенията „Прюм“ и системата ФАДО⁴. Председателството предложи бързо разработване на решение, което да позволява обмен на пръстови отпечатъци между държавите членки, и ускоряване на финализирането на споразумението между Frontex и Европол относно обмена на данни (междувременно постигнато).

Полагат се усилия за решаване на въпроса с **подправените документи**, най-вече чрез разработване от страна на Гърция на нов временен документ за самоличност с подобрени защитни елементи, както и разполагане в Италия и Гърция на висококвалифицирани експерти по документи. Следва да се отбележи и примерът с помощния екип по въпросите на граничния контрол, разположен от Нидерландия и включен в координираните от Frontex операции за срок от шест месеца. Той представлява напълно оборудван мултидисциплинарен екип от 45 души (морска полиция, военна полиция, брегова охрана, експерти по документи и т.н.), който може да разглежда въпроси, свързани с всички аспекти на сигурността на границите, и който е започнал извършването на основните проверки за сигурност.

⁴ ФАДО (Фалшиви и автентични документи онлайн) е система с ограничен достъп за обмен на информация между експерти по автентични документи за пътуване и за самоличност, създадена със Съвместно действие 98/700/ПВР на Съвета. Част от информацията относно съдържащите се във ФАДО автентични документи е достъпна до обществеността чрез системата ПРАДО. ПРАДО съдържа технически описания, включително описания на най-важните защитни елементи, на документи за пътуване и за самоличност. Тази информация е достъпна на уебсайта на Съвета на Европейския съюз.

– **Сътрудничество между Frontex, Европол и Евроюст / проверки за сигурност по отношение на мигрантите**

Наблюдава се съществено развитие по отношение на оперативното сътрудничество между Frontex и Европол. На 4 декември 2015 г. между агенциите беше подписано ново **оперативно споразумение** за засилване на сътрудничеството в борбата с трансграничните престъпни дейности чрез обмен на информация, включително лични данни за предполагаеми престъпници, и чрез съвместно планиране на оперативни дейности. На 17 декември 2015 г. управителният съвет на Frontex прие мерки за изпълнение за обработването на лични данни, в които се определят условията, при които Frontex може да обработва лични данни, събирани от държавите членки по време и в контекста на съвместни операции, действия за бърза намеса и пилотни проекти на Frontex. През 2016 г. Frontex стартира пилотен проект за обработването на лични данни и последващото им предаване на Европол. Понастоящем в рамките на съвместна операция „Тритон“ се осъществява пилотен проект за разработване на подробните условия на системата PeDRA, чрез която ще се обработват лични данни. Впоследствие ще е необходимо Европейският надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) да даде окончателното си разрешение, преди обменът на лични данни между Европол и Frontex да може да стане системен.

Важно е получаваната от Frontex информация да може да се обменя не само с Европол, но и със съответните национални органи на държавите членки. Съгласно разпоредбите на член 11в от действащия регламент обаче това не е възможно. Frontex не може нито да получава, нито да използва свързани с престъпността и тероризма лични данни от трети държави. Frontex все още няма достъп до **ШИС II**. **Такъв достъп би бил важен за анализ на риска и установяване на подозрителни пътувания, както и за въвеждане на информация**, особено по отношение на оперативните дейности в горещите точки и в региона на Западните Балкани. В бъдеще Frontex ще се нуждае и от достъп до базата данни „Интелигентни граници“.

В подкрепа на действията на ЕС в отговор на миграционната криза, служители на **Европол** са разположени на ротационен принцип в помещенията, предоставени от Frontex в бюрата на Регионалната работна група на ЕС (EU RTF), създадени в Катания (Италия) и Пирея (Гърция), което позволява на Frontex и Европол да координират своята подкрепа за разположените на първа линия държави членки и да се възползват възможно най-пълноценно от съответната информация, събирана в горещите точки.

Национални прокурори в Италия и Гърция са определени за лица за контакт на **Евроюст**, които да подпомагат горещите точки и да насочват съответната информация и дела към националните бюра на Евроюст за последващи съдебни действия и координация на равнище ЕС.

4. Огнестрелни оръжия и взривни вещества

На 8 април 2016 г. ще влезе в сила регламентът за изпълнение относно общите минимални стандарти за дезактивирането на огнестрелни оръжия. Съветът и Комисията следва да бъдат приканени да представят последващи действия и да гарантират, че крайният срок ще бъде спазен. Въз основа на предложението, представено от Комисията на 18 ноември 2015 г. за актуализиране на Директива 91/477/ЕИО от 18 юни 1991 г. за огнестрелните оръжия, в Съвета продължават обсъжданията с оглед съгласуване на общ подход.

На 2 декември 2015 г. Комисията публикува **План за действие на ЕС относно незаконния трафик и използване на огнестрелни оръжия и взривни вещества**. Планът за действие ще подпомогне законодателния пакет чрез наръчник за следене и проследяване на незаконни огнестрелни оръжия, евентуална забрана на плащания в брой при продажбите или придобиването на огнестрелни оръжия и боеприпаси от физически лица и оценка на възможната структура на система за обмен на информация относно движението на огнестрелни оръжия в рамките на ЕС. В плана за действие се призовава и за пълното прилагане на Регламента относно прекурсорите на взривни вещества и преразглеждането му през 2016 г., както и за по-пълноценното използване на съществуващи инструменти и иновативни методи за откриване с цел справяне със заплахи, свързани с взривни вещества. Комисията осигурява подкрепа за инициативите в рамките на плана за действие чрез фонд „Вътрешна сигурност“.

Продължава да е от решаващо значение оперативното сътрудничество в борбата с огнестрелните оръжия по линия на Европол в рамките на **цикъла на политиката на ЕС по отношение на тежката и организираната престъпност**, по-специално по оперативния план за действие за огнестрелните оръжия. През 2015 г. броят на държавите членки, които участват в приоритета за огнестрелните оръжия в цикъла на политиката на ЕС, нарасна от 13 на 20. Значително се увеличи използването на **координационно звено „Огнестрелни оръжия“**. След откриването на звеното през януари 2014 г., до момента то е получило над 3 500 сведения, свързани с около 663 разследвания, включващи над 42 000 огнестрелни оръжия, над 29 560 лица и около 3 340 (заподозрени) дружества. През 2015 г. координационно звено „Огнестрелни оръжия“ е получило 2 072 сведения, което представлява 59 % от общия брой на получените сведения (3 507) и увеличение от 51 % спрямо 2014 г. (от 1 370 през 2014 г. на 2 072 до края на 2015 г., общо 3 442 до края на 2015 г. — понастоящем 3 507 сведения).

Frontex активизира участието си в шест оперативни действия, със специален акцент върху Западните Балкани, и играе важна роля в борбата с трафика на огнестрелни оръжия по външните граници на ЕС. Услугите на Европейската система за наблюдение на границите (Eurosur) за обединяване на данни бяха предоставени на ръководителите на действия по линия на Европейската мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи (EMPACT) с цел подпомагане на борбата с трансграничния трафик на огнестрелни оръжия. Изпитателната фаза за новите показатели за престъпността във връзка с огнестрелните оръжия започна с държавите от Западните Балкани в рамките на регионалната мрежа за анализ на риска в Западните Балкани (WB-RAN), управлявана от Frontex. Нейната цел е събиране на данни за открити незаконни огнестрелни оръжия на границите. След пилотната фаза ще бъде направена оценка през втората половина на 2016 г. с цел евентуално консолидиране на новия модел за обмен на данни, което ще допринесе за по-целенасочено изготвяне на оперативния отговор. Frontex участва в Дните на съвместно действие, организирани в рамките на операция Blue Amber през 2015 г., която има за цел борба с трафика на огнестрелни оръжия, и ще продължи да подкрепя Дните на съвместно действие през 2016 г. чрез многофункционални съвместни операции, особено в региона на Западните Балкани.

COSI прие да изготви общ преглед на всички действия във връзка с незаконните огнестрелни оръжия.

5. Служби за сигурност

Под ръководството на нидерландското председателство с цел допълнително засилване на сътрудничеството на службите за сигурност извън рамките на ЕС, Групата за борба с тероризма работи за подобряване на многостранния обмен на информация в реално време и има за цел да стартира нова платформа за постигането на тази цел до средата на 2016 г. На неформалното заседание на Съвета по ПВР от 25 януари 2016 г. председателят на Групата за борба с тероризма предостави информация за планираните мерки.

В допълнение към значителното сътрудничество, вече предприето от държавите членки, на 1 февруари 2016 г. в Париж се проведе среща на европейските правителствени органи⁵ по инициатива на френския национален координатор по въпросите на разузнаването, под егидата на министъра на вътрешните работи Бернар Казньов и с участието на координатора на ЕС за борбата с тероризма.

⁵ Австрия, Белгия, Дания, Ирландия, Испания, Италия, Нидерландия, Норвегия, Обединеното кралство, Полша, Федерална република Германия, Франция, Швеция.

6. Борба с финансирането на тероризма

На 2 февруари 2016 г. Комисията публикува **план за действие** с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма, който включва общо 20 мерки, които да бъдат предприети, в т.ч. предложения за законодателни актове и незаконодателни действия. На 12 февруари 2016 г. **Съветът по икономически и финансови въпроси прие заключения**, в които приветства плана за действие, по-специално измененията на Директивата относно борбата с изпирането на пари и ускореното прилагане на мерките на ООН за замразяване на средства. Държавите членки бяха настойчиво призовани да ускорят транспонирането на Директивата относно борбата с изпирането на пари. Съветът призова за създаването на платформа на ЕС относно лицата и образуванията, по отношение на които отделни държави членки са наложили замразяване на активи във връзка с тероризма съгласно своето национално законодателство.

Четвъртата **директива относно борбата с изпирането на пари**, приета на 20 май 2015 г., трябва да бъде законосъобразно приложена на национално равнище най-късно до края на 2016 г. Комисията ще представи законодателно предложение за изменение на Четвъртата директива по отношение на: хармонизирани засилени мерки за комплексна проверка и/или потенциални мерки за противодействие по отношение на високорискови трети държави, платформи за обмен на виртуални валути, предплатени инструменти, достъп на звената за финансово разузнаване и други компетентни органи до централизирани регистри на банкови и платежни сметки или електронни системи за извличане на данни, както и подобряване на достъпа до информация и обмяна на информация от страна на звената за финансово разузнаване. Освен това Комисията обяви, че скоро ще представи план за действие на ЕС за борба с незаконните финансови потоци във връзка с трафика на екземпляри от дивата флора и фауна.

На 17 декември 2015 г. беше приета **Резолюция 2253 на Съвета за сигурност на ООН** за засилване на действията срещу финансирането на тероризма, по-специално срещу Даиш. В нея се насърчава засиленият ангажимент с частния сектор. Държавите членки и Европол следва допълнително да засилят ангажимента си с частния сектор за ефективна борба с финансирането на тероризма на оперативно ниво.

– *Програма на ЕС и САЩ за проследяване на финансирането на тероризма (TFTR)*

До момента са предоставени над 16 700 насочващи сведения от TFTR от влизането на програмата в сила през 2010 г. От януари 2015 г. до края на януари 2016 г. са подадени 50 сведения от властите на САЩ и са отправени 160 искания за информация от държавите членки и Европол, като са генерирани общо над 9,400 насочващи сведения от значение за 28 държави членки. Това включва почти 100 обмена на информация в рамките на TFTR относно пътуващи чуждестранни бойци (Сирия/Ирак/ИД), водещи до над 2,900 насочващи сведения, които са свързани с това явление (от значение за 27 държави членки). TFTR подпомогна и разследванията на терористичните нападения от ноември 2015 г., като генерира почти 800 насочващи сведения. Като цяло TFTR се оказа ценен инструмент при разследванията, свързани с борбата с тероризма — програмата подобрява възможността за очертаване на терористичните мрежи, като често попълва липсващите звена във веригата на разследването.

Член 4 от Споразумението между ЕС и САЩ относно TFTR изключва данните за финансови операции, свързани с единната зона за плащания в евро (SEPA), от обхвата на TFTR (деноминирани в евро финансови операции на всички държави — членки на ЕС, плюс Исландия, Норвегия, Лихтенщайн, Швейцария, Монако и Сан Марино). В оценката на въздействието от 2013 г. беше направено заключението, че системата за проследяване в рамките на SEPA не е пропорционална и има ограничена добавена стойност.

От февруари 2014 г. насам всички държави от еврозоната трябваше да заменят всички кредитни преводи и директни дебети в евро със свързани със SEPA операции в рамките на еврозоната. През февруари 2016 г. беше преустановено прилагането на временните освобождавания от задължения в държавите — членки на ЕС. Планира се до края на октомври 2016 г. всички държави от SEPA, които не са членки на ЕС, да се съобразят с рамката на SEPA. В този контекст TFTR не предоставя инструмент за проследяване на (финансирането на) терористични дейности в държавите от SEPA и между тях по отношение на свързани със SEPA операции, които са изключени от обхвата на член 4 от Споразумението между ЕС и САЩ относно TFTR.

Това по-специално показва, че има информационен пропуск при установяването на контекстуална информация относно чуждестранните бойци терористи и техните съучастници в държавите от SEPA, като по този начин се намаляват възможностите за разкриване и разрушаване на терористичните мрежи или мрежите за подпомагане на тероризма, включително свързаните с тях дейности по финансиране. Интегрирането на мрежата на звената за финансово разузнаване в Европол през 2016 г. няма да запълни този информационен пропуск, като се има предвид, че подходът на TFTP не е включен в методите на работа на мрежата на звената за финансово разузнаване. В изготвения от Комисията план за действие на ЕС с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма, публикуван на 2 февруари 2016 г., се посочва, че до четвъртото тримесечие на 2016 г. Комисията ще разгледа необходимостта от допълнителна система към Споразумението на ЕС и САЩ относно TFTP.

– ***FIU.net***

На 1 януари 2016 г. FIU.net беше включена в Европол (Европейски център за борба с тероризма). В момента Европол е домакин на платформата, но няма никаква взаимосвързаност между FIU.net и базите данни на Европол. FIU.net дава възможност на националните звена за финансово разузнаване да съобщават и да правят кръстосани проверки на данни помежду си в реално време. През 2016 г. акцентът се поставя върху завършване на интегрирането на FIU.net в Европол по отношение на управлението и технологията. В този контекст е важно да се запазят характеристиките и технологията на базата данни Match3.

7. Директива за мрежова и информационна сигурност

На 7 декември 2015 г. люксембургското председателство постигна неофициално споразумение с Европейския парламент относно общи правила за укрепване на мрежовата и информационната сигурност в целия ЕС. С новата директива ще се въведат свързани с киберсигурността задължения за операторите на основни услуги и доставчиците на цифрови услуги. Тези оператори ще бъдат задължени да предприемат мерки за управление на кибернетичните рискове и да съобщават за сериозни инциденти, свързани със сигурността, но двете категории ще бъдат предмет на различни режими. През идните месеци нидерландското председателство планира да организира заседания във връзка с изграждането на мрежата на екипите за реагиране при инциденти с компютърната сигурност (CSIRT) (мрежа за оперативно сътрудничество).

8. Електронни доказателства

Каналите за интернет комуникация и множеството социални медии, включително базираните на криптиране технологии, са широко използвани начини за действие за терористични цели. Люксембургското председателство постави началото на широк политически дебат в рамките на Съвета по въпроси, свързани с извличането и използването на електронни доказателства в наказателните производства, например ефикасността на съществуващата рамка за правна взаимопомощ, последствията от обявяването за недействителна на Директива 2006/24/ЕО (Директива за запазване на данни) от Съда, изчисленията в облак и компетентността, сътрудничеството с доставчици на услуги и с властите на САЩ, по-специално, както и необходимостта да се гарантира зачитането на основните права в тази област. Въз основа на оперативния и практически опит, в съвместен документ на Евроюст и Европол (док. 14812/15) бяха представени *Общи предизвикателства в борбата с киберпрестъпността* и евентуални подходи за преодоляването на такива предизвикателства от гледна точка на правоприлагането и наказателното преследване.

Обсъждането на тези въпроси е продължено от нидерландското председателство, като е обърнато специално внимание на начините за гарантиране на ефективността на процесите, свързани с правната взаимопомощ, за определяне на общ подход например относно приложимите правила за компетентността, когато не е известно местоположението на данните или източникът на кибератаката, и за създаване на обща рамка за сътрудничество с частния сектор, по-специално с чуждестранните доставчици на интернет услуги. След обсъждането на неформалното заседание на министрите на правосъдието и вътрешните работи (25—26 януари 2016 г., Амстердам) ще бъде потърсен допълнителен експертен опит по тези въпроси на конференцията на председателството относно юрисдикцията в киберпространството на 7—8 март 2016 г. Резултатите от тази конференция ще бъдат включени в дневния ред на Съвета по правосъдие и вътрешни работи през юни 2016 г.

II. ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА РАДИКАЛИЗАЦИЯТА И ЗАЩИТА НА ЦЕННОСТИТЕ

9. Предотвратяване — общ аспект

Нидерландското председателство организира конференция „Мисли глобално, действай локално: всеобхватен подход за борба с радикализацията и насилствения екстремизъм“ на 1—2 февруари 2016 г. в Амстердам, с цел обсъждане на значението на местните участници в усилията за борба с тероризма в рамките на ЕС и на персонализираните подходи към борбата с радикализацията, включително с акцент върху свързаните с пола аспекти и като се обръща внимание на завърналите се чуждестранни бойци. Въпросът за укрепването на местния капацитет за справяне с радикализацията чрез многоведомствени структури ще бъде разгледан и от новата работна група „Местни органи“ на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN). Тази работна група служи като основа за взаимодействие с други съответни инициативи.

— *Мрежа за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN) — център за високи постижения*

Комисията е отделила до 25 млн. евро за периода 2014—2017 г. за центъра за високи постижения на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията, създаден на 1 октомври 2015 г. Новият център вече е започнал да извършва своите дейности, включително проучвателно посещение в затвори в Париж и Вюгхт (Нидерландия) и по подхода на Германия за борба с насилствения десен екстремизъм. На срещите бяха разгледани начините за идентифициране и справяне със самостоятелно действащите бойци и за включване на специалисти в областта на психичното здраве в изходните стратегии. Бяха проведени заседания и на работни групи „Образование“, „Затвори и пробация“, „Полиция и правоприлагане“, „Младеж, семейства и общности“, „Комуникация и послания“, „Местни органи“, „Почитане на паметта на жертвите на тероризма“, както и „Здраве и социални грижи“. За следващите седмици са насрочени още заседания на работни групи.

Центърът за високи постижения на RAN насърчава участието на академичната общност и специалистите в неговите дейности. С цел да се разшири състава на наскоро започналата своята дейност работна група „Местни органи“ на RAN, както и на работна група „Здраве и социални грижи“ на RAN, се приканват да кандидатстват специалисти най-вече от Източна и Южна Европа. Националните органи могат да подават заявления за съобразена с конкретните нужди подкрепа от RAN (обучения, семинари и консултации) в своите държави членки, изцяло финансирано от Комисията — във Виена вече е проведен семинар на центъра за високи постижения на RAN относно горещите линии, както и семинар на RAN за обучение на обучаващи в Атина. Комисията разглежда възможността да ангажира RAN в дейности с ключови трети държави, с акцент върху региона на Близкия изток и Северна Африка, Западните Балкани и Турция.

10. Интернет

– *Звено на ЕС за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет (IRU)*

ЕС продължава да обръща специално внимание на борбата с радикализацията онлайн. EU IRU на Европол, което сега е част от ECTC, е установило 3 351 единици съдържание, което е потенциално свързано с насилие/екстремизъм, довело до 2 037 сигнализираня и 1 793 отстранявания на незаконно съдържание в интернет. Процентът на успеваемост на сигнализирането е 88 %. Продължава активният ангажимент с доставчиците на интернет услуги. От създаването на звеното на 1 юли 2015 г. са получени 144 сведения от 26 държави членки. **За да функционира успешно EU IRU, държавите членки трябва да работят в тясно сътрудничество с IRU, за да може да се увеличи обемът на сигнализиранията.** Четири държави членки все още не са определили национална точка за контакт за IRU и следва да го направят възможно най-скоро. Осъществяването на капацитета на EU IRU зависи до голяма степен от ресурсите. Целта на звеното е да се достигне капацитетът от служители, който е договорен и предвиден в неговия подробен план. През 2016 г. IRU ще разработи централизирана концепция за наблюдение на социалните медии, ще развие капацитета на EU IRU за „дешифриране“ на функциите на джихадистките мрежи в социалните медии, ще доизгради връзките си с частния сектор, включително Дните на съвместно действие, ще предоставя активен принос в интернет форума на ЕС, ще разработи специализирана платформа на Европол за експерти (EPE) с цел структуриране и улесняване на контактите с академичните среди и научноизследователските центрове.

– *Интернет форум на ЕС*

На 3 декември 2015 г. Комисията беше домакин на първата среща на равнище министри на интернет форума на ЕС между министрите на правосъдието и вътрешните работи и висши представители на водещи световни дружества за социални медии. Участниците изразиха съгласието си, че Даиш и други екстремистки групи използват интернет за разпространение на пропаганда, за търсене на нови наемници и за насърчаване на актове на насилие. Те постигнаха също така съгласие, че е важно да се въведат ефективни механизми между правителството и сектора за бързо премахване на терористично съдържание и за насърчаване на ефективно противодействие на терористичната пропаганда. Освен това на 3 декември министрите потвърдиха, че следва да се предприемат действия за установяване на диалог на равнище ЕС със сектора във връзка с онлайн изявленията, насаждащи омраза. Този диалог на ЕС по целесъобразност ще използва рамката на интернет форума на ЕС, при пълно взаимодействие с извършваната работа по отношение на борбата с тероризма.

Следващата среща на форума се проведе в Брюксел на 22 януари 2016 г. с цел обсъждане на пътна карта за конкретни действия през 2016 г. Пътната карта и нейните приоритети се разработват въз основа на приноса на всички заинтересовани страни, и обхващат целите, обсъдени по време на представянето, включително мерките срещу онлайн изявленията, насаждащи омраза, и начините за ефективно подобряване на премахването на вредно съдържание.

– ***Консултативен екип за стратегически комуникации относно Сирия (SSCAT)***

През декември 2015 г. SSCAT организира първото си обучение на експерти от 20 държави членки и представители на Комисията и ЕСВД. По време на обучението Facebook, Twitter и YouTube предоставиха на мрежата практически съвети, за да могат участниците да получат представа за потенциала на съответните платформи за оптимизиране на провеждането на онлайн кампании. Освен това Ал Джазира представи своя документален филм, разпространяван в интернет, „Живот на изчакване“. Целта беше да се добави експертният опит на частния сектор към мрежата SSCAT, особено по отношение на най-новите технологии, цифрови повествователни техники и монтажния процес.

В рамките на текущия проект сътрудничеството на SSCAT с Отдела за научни изследвания, информация и комуникация към Министерството на вътрешните работи на Обединеното кралство ще продължи до юни 2016 г. За този период консултативният екип беше разширен, за да включи старши творчески директор, който може по-добре да отговори на конкретните творчески искания на клиентите от държавите членки. Досега 13 държави членки са използвали консултантските услуги на SSCAT. Следващата среща на мрежата SSCAT ще се проведе в Брюксел на 16 март 2016 г., а през юни 2016 г. ще бъде организирана конференция. Договореностите за продължаване на проекта след средата на 2016 г. са в процес на финализиране с Комисията.

11. Действия на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията

След проведената на 19 октомври 2015 г. конференция на високо равнище „Действия на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията“ Съветът прие заключенията си от 20 ноември 2015 г. относно засилване на действията на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията, водеща до тероризъм и насилствен екстремизъм. Комисията предприе следните първи мерки за изпълнение на заключенията.

По искане на Комисията Европейската мрежа за съдебно обучение (EJTN) коригира бюджета си за 2015 и 2016 г. и между октомври 2015 г. и март 2016 г. организира четири обучения (по ден и половина) за съдебните аспекти на борбата с тероризма и предотвратяването на радикализацията. Програмата се осъществява в сътрудничество със съдебните академии на Франция, Испания, Германия и Белгия и е отворена за съдии и прокурори от 28-те държави — членки на ЕС, като се очаква да участват 240 съдии, прокурори и съдебни обучители. В провежданите в седем държави — членки на ЕС (IT, FR, UK, BE, SE, ES, DE) обменни посещения със средна продължителност от 3 дни участват 54 специализирани и неспециализирани съдии и прокурори. На 20 май 2016 г., като краен и обобщаващ етап на дейностите за съдебно обучение, поискани от Европейската комисия, в Брюксел ще се проведе заключителна конференция с участието на комисар Йоурова и специален акцент върху обучението на персонала в затворите по въпросите на дерадикализацията.

Заделени са и средства за финансиране на проекти по програма „Правосъдие“ за 2015 и 2016 г.: 1,5 млн. евро са заделени за покана за представяне на предложения през 2015 г. за съдебно обучение (JUST/2015/JTRA/AG/EJTR) в рамките на приоритетите „съдебни аспекти на борбата срещу тероризма и организираната престъпност“ и „предотвратяване на радикализацията в местата за лишаване от свобода“. Оценяването продължава.

1 млн. евро бяха заделени за покана за представяне на предложения през 2015 г. за съдебно сътрудничество (JUST/2015/JCOO/AG) в рамките на приоритета „борба с тероризма чрез предотвратяване на радикализацията“. Поканата беше публикувана през ноември 2015 г. и приключи през януари 2016 г. Приоритетите включваха: 1) предотвратяване на радикализацията в затворите, включително програми за превъзпитание; 2) насърчаване на алтернативи на задържането и проучване на ролята на пробацията на равнище ЕС в борбата срещу радикализацията, включително програми за превъзпитание; 3) разработване на методики за оценка на риска; и (4) ролята на съдебната система за малолетни и непълнолетни в контекста на борбата с тероризма. Комисията е получила само няколко заявления, които са в процес на оценяване.

Годишната работна програма за 2016 г. на програма „Правосъдие „(която все още не е приета) съдържа покана за представяне на предложения за отпускане на безвъзмездни средства — в размер от 4 млн. евро — за дейности в подкрепа на проекти с цел предотвратяване на радикализацията, водеща до тероризъм и насилствен екстремизъм. Поканата ще бъде публикувана в средата на 2016 г., като нейните приоритети ще бъдат подкрепа на изпълнението на заключенията на Съвета от 20 ноември 2015 г. относно действията на наказателното правосъдие в отговор на радикализацията.

Комисията си сътрудничи с Евроюст по отношение на инструмента за наблюдение на издаването на присъди във връзка с тероризма (ТСМ) що се отнася до приложимата законодателна рамка и съответната съдебна практика в държавите членки относно тероризма и водещата до насилие радикализация, включително използването на алтернативи на наказателното преследване и лишаването от свобода. Комисията работи с Европейската конфедерация за пробация (СЕР) и Европейската организация на затворите и изправителните институции (EuroPris), и двете финансирани от безвъзмездните средства за оперативни разходи по програма „Правосъдие“, така че да бъдат включени в специализираното обучение на служителите в затворите и пробационните служби. На 24—25 ноември 2015 г. EuroPris организира среща на група на експертите по въпросите на радикализацията. На 26 април 2016 г. платформата за наказателно правосъдие (EuroPris, СЕР и Европейски форум за възстановително правосъдие) ще организира конференция по въпросите на радикализацията и насилствения екстремизъм в Барселона. Комисията поддържа връзки и със Съвета на Европа: работната група за пенилогично сътрудничество (РС—СР) работи по наръчник по въпросите на радикализацията, предназначен за служителите в затворите. През 2016 г. ГД „Правосъдие“ ще осигури преки безвъзмездни средства за Съвета на Европа за разработване на Годишната наказателноправна статистика на Съвета на Европа (SPACE) и за създаване на мрежа на органите за наблюдение на затворите (мрежа на ОНЗ в ЕС) в държавите членки. Това ще даде възможност за събиране на данни за мащабите на проблема с радикализацията в държавите членки.

Работна група „Затвори и пробация“ на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN) също ще участва в изпълнението на заключенията от 20 ноември 2015 г.

12. Предотвратяване на радикализацията чрез образование, насърчаване на толерантността и борба срещу дискриминацията, расизма и ксенофобията

– Образование

Комисията предвижда в областта на образованието, младежта, културата и спорта **конкретни инициативи за предотвратяване на радикализацията**. Предвидени са водещи проекти, както и обявяване на специални конкурси в рамките на програма „Еразъм +“ (400 млн. евро до 2020 г.). На целите на Парижката декларация на министрите на образованието от 17 март 2015 г. беше даден приоритет за финансиране по „Еразъм +“ още от 2016 г.

– Борба с расизма и ксенофобията

Комисията, в качеството си на пазител на Договорите, от декември 2015 г. започна проучвания във връзка с транспонирането и прилагането на Рамково решение 2008/913/ПВР относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право в редица държави членки с оглед започване на процедури за нарушение при необходимост.

Същевременно се активизират действия, с които да се подпомогнат държавите членки в **разработването на практики за проактивно разследване и наказателно преследване**, включително създаване през 2016 г. на нова работна група на ЕС на високо равнище за борба с расизма, ксенофобията и други форми на нетърпимост в качеството ѝ на платформа за улесняване на обмена на добри практики, разработване на насоки за държавите членки и засилване на сътрудничеството с подходящи участници, включително гражданското общество. Предотвратяването и борбата с всички форми на нетърпимост продължават да са основен приоритет в рамките на програмата „Права, равенство и гражданство“, като приоритетите за финансирането през 2016 г. ще обхванат и подкрепата за специализирано обучение на държавни служители и стимулирането на наблюдение, докладване и регистриране на случаи на предизвикани от омраза престъпления и насаждащи омраза изявления.

Освен това като пряко следствие от **първия годишен колоквиум за основните права**, проведен на 1—2 октомври 2015 г., Комисията назначи г-жа Katharina von Schnurbein за координатор на борбата с антисемитизма, а г-н David Friggieri за координатор на борбата с омразата срещу мюсюлманите. Основните задачи на двамата координатори ще бъде да свеждат опасенията на съответните общности до вниманието на политическото равнище на Комисията и да съдействат за координиране на усилията на всички служби в контекста на предложената от Комисията обща политика за борба с расизма, ксенофобията и други форми на нетърпимост. Координаторите ще поддържат връзка с държавите членки, Европейския парламент, други институции и съответните организации на гражданското общество.

– ***Преодоляване на разпространението онлайн на насаждащи омраза изказвания, подбуждащи към насилие и омраза***

Като резултат от първия годишен колоквиум за основните права, проведен на 1—2 октомври 2015 г., беше предприета инициатива за **диалог на ЕС с дружества от сектора на информационните технологии, държавите членки и участниците от гражданското общество във връзка с онлайн изказванията, насаждащи омраза**. Целта на този диалог на ЕС е да се проучат начини за по-успешно разработване на антитерористични послания, да се преодолеят настоящите предизвикателства, така че да се подобрят действащите системи за докладване и да се гарантира бързото отстраняване на незаконни насаждащи омраза изказвания, подбуждащи към насилие, да се обсъди ролята на „надеждните източници на сигнали“ и на гражданското общество при откриването и сигнализирането за онлайн изказвания, насаждащи омраза, както и увеличаване на прозрачността при прилагането на процедурите за уведомяване и отстраняване.

Работата по отношение на онлайн изказванията, насаждащи омраза, се вписва в рамките на стратегията за единния цифров пазар, започнала през май 2015 г. В този контекст, що се отнася до регулаторните мерки, на 30 декември 2015 г. приключи обществена консултация относно платформите и незаконното съдържание, в рамките на която бяха разгледани *inter alia* въпросите за обхвата на освобождаването от отговорност в Директивата за електронната търговия, процедурите за уведомяване и за предприемане на действия и задължението за полагане на грижи. Директивата за аудиовизуалните медийни услуги, която съдържа правила, забраняващи излъчване на материали, съдържащи подбуждащи омраза изказвания, също е в процес на преразглеждане, по-специално с цел да се разгледа ефективността на директивата в интегрирания медиен свят.

– ***Комуникационен инструментариум за отправяне на послания, стимулиращи уважение, толерантност и недискриминация в ЕС***

През декември 2015 г. Агенцията на ЕС за основните права (FRA) и Федералното министерство на вътрешните работи на Република Австрия съвместно организираха във Виена семинар относно разработването на набор от добри практики за отправяне на послания на уважение, толерантност и недискриминация в ЕС. Участваха представители на институциите на ЕС, на националните и местните власти, както и експерти по комуникация, специализирани в борбата с расизма и дерадикализацията и в насърчаването на толерантност, уважение и недискриминация. Основните изводи са: комуникацията не трябва да се разбира като еднопосочен инструмент, работещ в посока отгоре надолу, а като диалог; партньорите в този диалог следва да бъдат включени в разработването на комуникационни стратегии; подчертана беше ролята на участниците на местно равнище; правата и ценностите, залегнали в Хартата на основните права, трябва да бъдат част от комуникацията; трябва да се премине от реагиране към превенция, като не се ограничаваме с антитерористични послания, а преминем и към положителни послания. Резултатите ще бъдат представени на съответните работни групи на Съвета и участници на равнище ЕС и на национално равнище. Резултатите ще бъдат използвани и в рамките на планирания за юни 2016 г. форум на Агенцията на Европейския съюз за основните права.

III. СЪТРУДНИЧЕСТВО С МЕЖДУНАРОДНИТЕ НИ ПАРТНЬОРИ

Съветът по външни работи проведе на 14 декември обсъждане на приоритетите в борбата с тероризма в рамките на външната политика на ЕС и постигна съгласие, както бе посочено в предварително разпространено писмо на върховния представител, че е необходимо спешно да се приложат заключенията на Съвета по външни работи от 9 февруари 2015 г. относно борбата с тероризма. В писмото на върховния представител акцентът беше поставен върху няколко приоритетни региона, в които заплахата от терористични групи за интересите на ЕС е най-видна (Близкия изток и Северна Африка, Турция, Западните Балкани) и бяха посочени редица тематични приоритети, в т.ч. борбата с насилствения екстремизъм, финансирането на тероризма и сигурността на въздухоплаването.

Пакетите от мерки за борба с тероризма са в различни етапи на развитие, тъй като обхващат редица приоритетни държави в региона на **Близкия изток и Северна Африка**, както и **Турция**.

В процес на изготвяне е писмо от ВП/ЗП Могерини до министър-председателя на Тунис, в което се описва цялостният пакет мерки за борба с тероризма, който ще бъде предложен на **Тунис** и който бе договорен в рамките на КПС на 26 ноември 2015 г. Успоредно с това напредва и работата по привеждането в изпълнение на действията от пакета. Тунис е назначил координатор за програмата — в размер от 23 млн. евро, предназначена за реформиране на сектора на сигурността, така че да може да се премине към осъществяването ѝ. През декември 2015 г. беше прието финансовото решение на Комисията за командироване на определен брой експерти в тунизийските служби с цел подпомагане на разработването и прилагането на цялостен подход за борбата с тероризма. През януари 2016 г. стартира проект в подкрепа на съдебна инстанция за борба с тероризма (300 000 евро от дългосрочния бюджет на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира). През декември 2015 г. Комисията прие решение относно проект за увеличаване на участието на обществеността в граничната сигурност и управлението на границите и за насърчаване на реалистични алтернативи за поминък в маргинализираните общности в пограничните райони, осъществяван от Датския съвет за бежанците/Датската група за разминироване и международно предупреждение (Danish Refugee Council/Danish Demining Group and International Alert) в партньорство с няколко местни НПО. Извършени са дейности по обучение в рамките на проекта PREV-UE (предотвратяване на радикализацията).

По искане на тунизийските власти през януари 2016 г. се състоя посещение на ТАІЕХ за проучване на възможности за помощ от ЕС с цел укрепване на капацитета на секцията за борба с тероризма/сектора по сигурността за предотвратяване на радикализацията. В процес на подготовка е посещение на мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията. Делегацията на Тунис също е поканена да посети през март седалището на Евроюст с цел да се проучат начини за засилване на сътрудничеството. Съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси се насърчава чрез работата по инструментите на Съвета на Европа.

Между 15 и 17 декември координаторът на ЕС за борба с тероризма и заместник-генералният секретар на ЕСВД посетиха **Йордания**. Срещите с йорданските власти показаха голям интерес от по-задълбочено сътрудничество по отношение на финансирането на тероризма, сигурността на границите и въздухоплаването и борбата с насилствения екстремизъм. За да се развие ясно разбиране на съвместните приоритети, йорданското правителство се съгласи да бъде домакин на семинар по въпросите на борбата с тероризма с участието на експерти от държавите членки, който ще се проведе на 15 март.

В резултат на семинара следва да бъде изготвена съвместна пътна карта, която да очертае мащабите на съществуващото сътрудничество, включително проект на стойност 10 млн. евро за изграждане на капацитет както на правителството, така и на гражданското общество на Йордания, за преодоляване на предизвикателството на насилствения екстремизъм, както и насочване към нови области за сътрудничество в борбата с тероризма, включително проекти за изграждане на капацитет, насърчаване на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси с инструментите на Съвета на Европа, а също и дейност, свързана с агенциите на ЕС, сред които Европол и CEPOL. В началото на декември делегация на Мрежата на ЕС за осведоменост по въпросите на радикализацията посети Йордания с цел да се обсъди радикализацията в затворите.

На 26—27 януари 2016 г. в **Ливан** се проведе диалог в областта на борбата с тероризма. От страна на ЕС участваха координаторът на ЕС за борба с тероризма, заместник-генералният секретар на ЕСВД и директорът по сигурността от ГД „Вътрешни работи“, както и Европол, Европейският полицейски колеж (CEPOL) и Frontex. ЕС е в процес на финализиране на пътна карта за сътрудничество с ливанските власти в борбата срещу тероризма. Тя ще бъде в основата на засиленото сътрудничество в следните области: противодействие на насилствения екстремизъм; правосъдие и правоприлагане; съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси; сигурност на въздухоплаването; и борба с финансирането на тероризма. Двете страни се споразумяха, че агенциите на ЕС, по-специално Европол и Европейският полицейски колеж (CEPOL), може да изиграят съществена роля при изграждането на по-силни връзки в областта на правоприлагането. Въз основа на пътната карта ЕС ще разработи цялостен пакет помощ за Ливан за борба с тероризма, по модела, разработен за Тунис.

На 16 и 17 февруари 2016 г. координаторът на ЕС за борба с тероризма и заместник-генералният секретар на ЕСВД посетиха **Алжир**. Срещите, проведени с министрите по въпросите на Магреб и Сахел, на вътрешните работи, на свързаните с вероизповеданието въпроси и висши служители от Министерството на правосъдието, подготвиха условията за споразумение за провеждане на семинар по въпросите на борбата с тероризма преди лятото на 2016 г. с цел да се набележат конкретни области за бъдещото сътрудничество в борбата с тероризма. Възможните области за бъдещо сътрудничество включват наказателноправен подход в борбата с тероризма, помощ за специализираните за борба с тероризма съдебни инстанции, предотвратяване на радикализацията/дерадикализация, управление на кризи след терористично нападение, присъединяване на Алжир към конвенциите на Съвета на Европа, съставяне на правни текстове, по-тясно сътрудничество с агенциите на ЕС, както и сътрудничеството за изграждане на капацитет в държавите от региона. Алжир предложи стратегически диалог по въпросите на сигурността и борбата с тероризма. ЕС ще се възползва от експертния опит на Алжир, по-специално по въпросите на дерадикализацията. Експерт по въпросите на борбата с тероризма/сигурността беше командирован в делегацията на ЕС в Алжир през декември 2015 г. КПС/COSI ще бъдат информирани за посещението на 3 март и ще предоставят допълнителни насоки за по-нататъшната работа.

След проведения с **Турция** семинар по въпросите на борбата с тероризма през юни 2015 г. за пролетта на 2016 г. е планиран актуализиран и целенасочен диалог по въпросите на борбата с тероризма с цел да се финализира споразумение за установяването на сътрудничество между ЕС и Турция по въпросите на борбата с тероризма в редица ключови области. След посещението на екип на Европол в Анкара в началото на февруари 2016 г. управителният съвет на Европол одобри предложението за изпращане на турски служител за връзка в Европол във възможно най-кратък срок. Освен това ЕС е в процес на финализиране на финансиран от Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), проект „Подобряване на ефективността на съвместните действия на ЕС и Турция по отношение на заплахите от чуждестранни бойци терористи“. Това ще спомогне за повишаване на осведомеността на турските гранични органи за работата по справяне с имиграционното предизвикателство на завръщащите се чуждестранни бойци терористи. В процес на подготовка е посещение в Анкара на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията.

Напредък е постигнат по редица проекти в областта на борбата с тероризма, стартирали през 2015 г.: През февруари 2016 г. започна изпълнението на краткосрочно финансиран от Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), проект (18 месеца, бюджет: 2,5 млн. евро) по линия на **партньорството на ЕС с региона на Близкия изток и Северна Африка за обучение за борба с тероризма** (с акцент върху обучение за борбата с тероризма, предназначено за Тунис, Ливан, Йордания и Турция, както и обмен и учебни посещения на партньори от региона на Близкия изток и Северна Африка), осъществяван от Европейския полицейски колеж (CEPOL). През ноември 2015 г. стартира проект за **стратегическа комуникация**, насочен към Тунис, Мароко и Ливан и изпълняван от Британския съвет/ведомството за научни изследвания, информация и комуникация на Обединеното кралство (18 месеца, 3,5 млн. евро).

Екипът на проекта вече работи в подкрепа на тунизийските власти и през следващите седмици ще направи посещения в Бейрут и Рабат за установяване на фактите. През ноември 2015 г. в **Ирак**, в сътрудничество с националния съветник по сигурността, започна работа екип по проекта, който да подпомага иракските органи по сигурността при обмена на информация и механизмите за координация, както и по отношение на спазването на правата на човека (18 месеца, от краткосрочния бюджет на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира, 3,5 млн. евро).

Арабската работна група за стратегически комуникации, ръководена от ЕСВД, финализира своя план за действие и разработва пилотни инициативи в избрани държави в региона на Близкия изток и Северна Африка и в централата, като съвместно с други свързани проекти работи със специална насоченост към младите хора. В процес на подготовка е инициатива за младежта и борбата с радикализацията в Европа и региона на Близкия изток и Северна Африка под ръководството на ВП/ЗП Могерини. ГД „Образование и култура“ проучва възможностите за **разширяване на виртуалния студентски обмен**, така че да се включи регионът на Близкия изток и Северна Африка, като доразвие съществуващата мрежа за електронен туининг (eTwinning), която вече действа в Тунис, откъдето близо 300 преподаватели и 85 училища са регистрирани на тази онлайн платформа.

Въз основа на документ от координатора на ЕС за борба с тероризма през ноември и декември 2015 г. COSI проведе две обсъждания за **по-широкото използване в региона на Близкия изток и Северна Африка на инструментите и агенциите от областта на ПВР**.

ЕС продължава да подкрепя усилията на специалния представител на ООН Стафан де Мистура за договаряне на политическо решение на **сирийския конфликт** чрез привличане на страните в региона. Освен това ЕС подкрепи Лондонската конференция за Сирия, която се състоя на 4 февруари и която доведе до нови ангажименти в размер около 11 млрд. щ.д. с цел да се помогне на региона да се справи с травмите, нанесени от сирийския конфликт.

Подкрепата, обещана на държавите, граничещи със Сирия, които трябваше да поемат огромна хуманитарна тежест, следва да спомогне за преодоляването на опасенията във връзка с нарастващата радикализация. **С подготвящите се проекти за спогодби на ЕС с Йордания и Ливан** ще се подчертае значението на ефективното сътрудничество в борбата с тероризма, както и необходимостта от постигане на по-голям напредък по социално-икономическите въпроси и приемането на бежанци.

Окончателната оценка на финансирания от Комисията проект за борба с тероризма в **Сахел** (дългосрочно използване на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира) показва, че този проект изигра основна роля за изпълнение на стратегията на ЕС за Сахел и на стратегията на ЕС за борба с тероризма. ЕС придоби още по-добра репутация като фактор в областта на сигурността в региона на Сахел благодарение на този проект. Понастоящем на регионално и национално равнище в **Африка** се изпълняват или подготвят няколко проекта, финансирани по линия на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира. Приоритетите са предотвратяване на насилствения екстремизъм, наказателноправна подкрепа за борбата с тероризма, педагогическа помощ за медресетата, както и общите аспекти на борбата с тероризма.

– *Западни Балкани*

Ключови предизвикателства в региона продължават да са превенцията (вкл. в затворите), подозрителните пътувания (чуждестранни бойци терористи), набавянето на огнестрелни оръжия и финансирането на тероризма. На 3 и 4 декември 2015 г. Съветът по ПВР прие „комплексен и допълващ подход за борба с тероризма и насилствения екстремизъм в Западните Балкани“ (док. 11625/3/15) и постигна съгласие за прилагането на комплексния план за действие за 2015—2017 г. на инициативата на ЕС за борба с тероризма в Западните Балкани (WBCTi), изготвен от основните държави — членки на ЕС, водени от Словения и Австрия. Този подход на управлението на сигурността има за цел да координира свързаните с борбата с тероризма/насилствения екстремизъм дейности и инициативи в региона чрез Съвета за регионално сътрудничество (RCC) на политическо равнище (платформа RCC), чрез Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа на стратегическо равнище (платформа PCC–SEE) и чрез инициативата за борба с тероризма на оперативно равнище (платформа CTI).

Комисията подкрепя финансово изпълнението на инициативата на ЕС за борба с тероризма в Западните Балкани чрез Инструмента за предприсъединителна помощ. Тази подкрепа е важно да продължи и да се увеличи през идните години, включително чрез бързо предоставяне на експертен опит от Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN). Вече е в ход ангажимент за определяне на най-подходящата форма на съдействие от страна на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията.

– ***Сигурност на въздухоплаването***

Терористичното нападение срещу полета на „Метроджет“ в централната част на Синайския полуостров на 31 октомври 2015 г. и срещу полета от Могадису на 9 февруари категорично напомниха за заплахата, която представляват терористите за гражданското въздухоплаване. След инцидента с полета на „Метроджет“ Комисията способства за координиране на обмяна на информация между държавите членки, органите на ЕС и международните партньори. Освен това редица държави членки проведоха обсъждания за проучване на възможностите за общ подход.

На 1 ноември 2015 г. **тръгна четиригодишният проект за сигурността на гражданското въздухоплаване в Африка и Арабския полуостров (CASE)**. Този проект за изграждане на капацитет се финансира от Комисията (7,5 млн. евро, дългосрочно използване на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира) и се осъществява от Европейската конференция за гражданска авиация (ЕКГА), като се допълва от експертния опит, предоставян от държавите членки (краткосрочни експерти). Първото заседание на групата за управление на проекта CASE се състоя на 3 февруари 2016 г.

ЕС следва да разгледа възможностите за спешна подкрепа за тези летища в региона на Близкия Изток и Северна Африка и отвъд него, които се използват най-много от европейски граждани, в контекста на проекта **CASE** или чрез допълнителни мерки за предоставяне на помощ.

– ***Борба с насилствения екстремизъм***

Борбата с насилствения екстремизъм е основен елемент от проектите за външни ангажименти на ЕС, които са в процес на изготвяне или изпълнение в редица приоритетни държави и региони. Проектът на ЕС в областта на борбата с тероризма (Механизъм за подпомагане на наблюдението) през ноември 2015 г. изготви анализ, който показва, че ЕС изразходва около 142 млн. евро за проекти в областта на борбата с тероризма/насилствения екстремизъм в световен мащаб. На 13 януари ЕС проведе неформална среща със САЩ по въпросите на борбата с насилствения екстремизъм с цел обсъждане на координацията на усилията. Подобни консултации се предвиждат и с други ключови партньори.